

Voorstel aan de gemeenteraad

Opsteller

Tuller, Han

Kenmerk

Z.23.389378 / D.23.1614802

Vertrouwelijkheid

Openbaar

Onderwerp

aanscherpen proces lokaal akkoord

Onderwerp

Doelen lokaal akkoord jeugd onderbrengen in de sociale transitie.

Voorgesteld besluit

1. In te stemmen met het voorstel om de doelen van de bestuursopdracht lokaal akkoord jeugd, via de programmastructuur sociale transitie inhoud te geven;
2. De uitwerking van het lokaal akkoord jeugd niet als eigenstandig proces vorm te geven, maar onderdeel uit te laten maken van de concretisering van de relevante programma's uit het hoofdlijnenakkoord (de sociale transitie).

Inleiding

Op 9 september 2021 heeft u ingestemd met de 'Bestuursopdracht Lokaal Akkoord Transformatie Jeugdbeleid'. Aanleiding voor deze bestuursopdracht was de taakstelling voor het jeugdbeleid waartoe u via de Perspectiefnota 2021 had gekozen. Bij de begroting 2022 heeft u deze taakstelling ongedaan gemaakt. De transformatie van het jeugdbeleid blijft echter een belangrijke en urgente opgave, ook nu u de mogelijke financiële opbrengsten daarvan niet op voorhand in de begroting verwerkt.

De actualiteit en onze ervaringen in het proces tot nu toe, leiden er toe dat we u voorstellen de doelen van bestuursopdracht lokaal akkoord onderdeel te laten zijn van de sociale transitie. Deze aanpassing heeft niets te maken met de inzet en uitkomsten van het proces dat tot nu toe via de commissie SaZa en de klankbordgroep lokaal beleid heeft plaatsgevonden. De opbrengsten van dit proces en de inzet van de betrokkenen nemen we mee en waarderen we positief.

Langere doorlooptijd en aanpassingen in het procesontwerp

In onze brief van 26 oktober 2022 hebben we geconstateerd dat we het afgelopen jaar een aantal belangrijke voorwaarden voor succes hebben gerealiseerd, maar dat de oorspronkelijke planning te ambitieus is gebleken. We hebben aangegeven dat wij het noodzakelijk achten om meer tijd uit te trekken voor de fase van voorlopige kaderstelling, waardoor de doorlooptijd van het proces zal toenemen. We hebben u toegezegd dat we een aangepaste planning aan u zullen voorleggen.

Toen we de nieuwe planning opgesteld hadden, bleek dat het lokaal akkoord pas ver in 2025 klaar zou zijn. Dat achtten wij onwenselijk. Daarom zijn we op zoek gegaan naar aanpassingen in het procesontwerp. In dezelfde periode kregen ook de sociale transitie steeds meer vorm.

Items die onder de noemer van het lokaal akkoord Jeugd gebracht zouden worden, kunnen ook een plek krijgen in de sociale transitie. Wij stellen voor om de keuze te maken de verdere uitwerking van thematiek rondom jeugd, onder te brengen binnen de sociale transitie. In de concepten die nu opgesteld worden voor de sociale transitie, komen de waarden (accenten van beleid) zoals die voorlopig geformuleerd zijn bij de besprekingen in het kader van het lokaal akkoord jeugd, in hun geheel terug.

Doelen en uitgangspunten bestuursopdracht blijven overeind

De hiervoor genoemde aanscherpingen hebben invloed op het proces dat we zullen inrichten, maar we blijven uitgaan van de in de bestuursopdracht geformuleerde bedoeling en leidende principes.

Uiteraard zullen we opbrengsten die tot nu toe zijn behaald in het proces rondom het lokaal akkoord borgen in de uitwerking van de sociale transitie. Het proces lokaal akkoord jeugd heeft een goed fundament gelegd als het gaat om leidende principes en te hanteren waarden (bedoeling).

De concrete procesinrichting rondom de sociale transitie krijgt op korte termijn invulling.

BZK pilot

In de bestuursopdracht is een expliciete koppeling gemaakt tussen het proces om tot een lokaal akkoord Jeugd te komen met de landelijke pilot over de sturende rol van de gemeenteraad.

De BZK pilot is per eind december 2022 afgelopen. De discussie over en keuze met betrekking tot bij een lokaal akkoord passende monitoring en sturing, is niet afgerond. We gaan dat aspect ook in het kader van de uitwerking van de sociale transitie een plek geven.

Beoogd effect

- De inhoudelijke keuzes rondom jeugdbeleid worden gemaakt in een bredere context van haalbaarheid, betaalbaarheid, sturing en samenhang met andere beleidsterreinen;
- De te maken keuzes vinden plaats binnen het kader van het hoofdlijnenakkoord en door de gemeenteraad expliciet gekozen speerpunten.

Argumenten

1. Op het moment dat de bestuursopdracht lokaal akkoord jeugd werd vastgesteld, was er een anders samengestelde gemeenteraad en een ander college. Na de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2022 is een hoofdlijnenakkoord opgesteld en zijn programma's benoemd waarin speerpunten van het gemeentelijke beleid zijn aangeduid. Het lokaal akkoord Jeugd is op dat moment niet als een van de speerpunten opgenomen in de programmastructuur. Nu leggen we u de keuze voor om de uitwerking van de items die binnen het lokaal akkoord jeugd aandacht zouden gaan krijgen, onder te brengen in de sociale transitie passend bij het hoofdlijnenakkoord.

2. Via het lokaal akkoord jeugd wilden we de beleidsontwikkeling op een andere wijze vorm geven dan we gewend zijn. Onderdelen hiervan zijn de waarden-gedreven kaderstelling, beleidsontwikkeling 'vanuit de bedoeling' en vergaande co-creatie. Op deze manier zou een fundamenteel andere manier van denken en doen ontstaan, die consequenties zal hebben voor de wijze van verantwoording, monitoring, (bij)sturing, de inzet van middelen en de aansluiting met andere beleidsterreinen. In relatie tot de majeure beweging die we via de sociale transitie tot stand willen brengen, is de ambitie van het lokale akkoord op dit moment te hoog gegrepen. We blijven de vastgelegde bedoeling en leidende principes uit de bestuursopdracht lokaal akkoord als uitgangspunt nemen, maar kiezen voor een ander proces.

Risico's of kanttekeningen

Een van de uitgangspunten in de bestuursopdracht is het iteratieve karakter het proces. Dit betekent dat het een proces is waarin we expliciet leren van de stappen die we tot nog toe hebben gezet. En dat we niet bang zijn om eerder gemaakte keuzes bij te stellen, wanneer nieuwe inzichten daar aanleiding toe

geven. Dit raadsvoorstel is daar een voorbeeld van.

Bij dit raadsvoorstel kunnen we de volgende kanttekeningen plaatsen.

Er is veel tijd en energie gestoken in het proces lokaal akkoord jeugd door de leden van de commissie SaZa en zeker ook door de leden van de klankbordgroep. We hebben veel waardering voor de inzet van de leden van de commissie SaZa en de klankbordgroep en voor de opbrengsten die tot nu toe zijn behaald. Op het fundament dat tot nu toe gelegd is via het proces lokaal akkoord jeugd, wordt voortgeborduurd bij de uitwerking van de sociale transitie. Die aanpak is zeker anders dan de aanpak die ingevuld zou worden bij de uitwerking van het lokaal akkoord jeugd, maar ook de aanpak vanuit de sociale transitie zal invulling geven aan de bedoeling en leidende principes zoals in de bestuursopdracht zijn verwoord.

Communicatie en participatie

Over de noodzaak om de planning en het procesontwerp aan te passen hebben we in een eerder stadium gesproken met de stuurgroep, de klankbordgroep en SaZa. De luistervinken hebben we hierover geïnformeerd. Over dit raadsvoorstel hebben we gesproken met de stuurgroep en de klankbordgroep. Na besluitvorming zullen we de luistervinken informeren.

Jongerenparticipatie

Bij de uitwerking van de programma's, zullen we zeker ouders en jeugdigen betrekken. Met het intrekken van de bestuursopdracht is het ligt het niet meer voor de hand om het lokaal akkoord te gebruiken voor de pilot met een burgerberaad, zoals u op 23 januari heeft besloten via het raadsvoorstel 'Procesvoorstel voor participatie van jongeren in het lokaal akkoord jeugd'.

Betrokkenheid Participatieraad

Formeel zouden wij de Participatieraad om advies moeten vragen over dit voorstel. De Participatieraad is echter direct betrokken bij het tot stand komen van het lokaal akkoord omdat zij één van de betrokken luistervinken zijn.

Met de luistervinken is het aanscherpen van het proces om tot een lokaal akkoord te komen, afgestemd.

Financiën

Aan de uitvoering van dit besluit zijn geen kosten verbonden. De formatie die verbonden was aan het lokaal akkoord zal nu worden ingezet ten behoeve van de uitwerking van de programma's.

Hoewel er geen directe opbrengsten aan het lokaal akkoord Jeugd zijn gekoppeld, is één van de uitgangspunten om tot een lokaal akkoord te komen, dat er een betaalbaar systeem wordt vormgegeven waarvoor bij alle partners draagvlak bestaat.

Dit uitgangspunt staat nog steeds overeind; ook bij de nadere uitwerking van de sociale transitie. Er is al wel o.a. door in- en extern onderzoek vast te komen staan dat alle mogelijke maatregelen om tot kostenbesparing te komen, zijn uitgevoerd en toegepast.

Of het feit dat bij het opmaken van de jaarrekening 2022 voor het 2e jaar kan worden geconstateerd dat de uitgaven voor jeugdhulp minder stijgen dan in voorgaande jaren, kan worden gezien als een positief effect van de ingezette maatregelen, is lastig te zeggen. Wel is duidelijk dat er intern alles op ingezet is en wordt om de kostenontwikkeling maximaal te beïnvloeden.

Ons kostenbesparingsspoor zetten we voort, maar zal geen substantiële financiële opbrengst hebben: een opbrengst kunnen we alleen verwachten van een gedragen uitwerking van de transformatie binnen het jeugdbeleid, een onderwerp dat in de sociale transitie een plek zal krijgen.

Bijlagen